

تئوری‌های غلط، طلبه را کوتوله و فقیر
بار آورده است

در صفحه ۲ بخوانید

معیشت طلبه امروز همچون معیشت
سخت و جانکاه شهید ثانی

در صفحه ۳ بخوانید

گاهنامه تحقیقی-تبیینی مناهج

سال اول، شماره نهم، ۳۰ مرداد ۱۳۹۸

درآمد

علی مهدوی (سردبیر)

طی درخواست مکرر مخاطبان عزیز مناهج، مبنی بر پرداختن مجدد به موضوع معیشت طلاب، تحریریه مناهج پیگیری موضوع معیشت را در دستور کار خود قرار داد؛ لذا نهمین پرونده «مناهج» با عنوان «لزوم احیای موقوفات حوزوی» قصد دارد، این امر که تاثیر بسزایی در حل مشکلات مالی حوزه علمیه و همچنین معیشت طلاب دارد را پیگیری کند.

آنچه تلاش شده در این پرونده مطرح شود:

- گزارش معیشت طلاب (نسبت دخل و خرج)
- راهکارهای افزایش شهریه
- ورود یا عدم ورود طلاب به مشاغل مغایر با طلبگی
- بحران معیشتی و مهاجرت معکوس طلاب
- نسبت‌سنجی معیشت با کیفیت علمی تحصیلی طلاب
- صبر و محجوبیت طلاب در ایستادگی بر تکلیف
- پیام طلاب و خانواده طلاب
- طومار لزوم احیای موقوفات حوزوی

از تمامی عزیزانی که با ارسال پیام‌ها و یادداشت‌های خود، مناهج را در پرداختن هرچه بهتر به این موضوع، یاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را داریم. ▶

لزوم احیای موقوفات حوزوی

نه به #وقف-خواری

لزوم احیای موقوفات حوزوی

هزینه خوراک یک خانواده سه نفره

صبحانه، ناهار و شام طلبگی؛ یک میلیون و دویست و هشتاد هزار تومان

این قیمت در ماه می‌شود یک میلیون و دویست و هشتاد هزار تومان. حالا این را با دریافتی یک طلبه مقایسه کنید. همچنین هزینه مسکن، رفت و آمد، پوشاک و خدای ناکرده درمان را هم به آن اضافه کنید تا تصور کنید #خانواده-طلاب چه می‌کشند. ▶

اگر از آبان سال گذشته تا مرداد امسال ۳۵ هزار تومان به قیمت اقلام خوراکی (برنج، میوه، گوشت، مرغ و...) که در طول هفته مصرف می‌شود اضافه کنیم -که قطعاً این افزایش قیمت خیلی بیشتر از ۳۵ هزار تومان بوده- امروز، هزینه خوراکی هر خانواده سه نفره در طول هفته حداقل ۳۰۰ هزار تومان است.

احسان ناصری

برای محاسبه هزینه خوراک یک خانوار سه نفره، بررسی و برآوردی کردم و به نتایجی رسیدم که حاصلش را برایتان می‌نویسم:

پایگاه خبری جماران گزارشی در آبان ماه سال ۹۷ منتشر کرده و طبق محاسبه‌ای که انجام داده هزینه صبحانه، ناهار و شام یک خانواده سه نفره را -با احتساب تخفیف- بیش از ۲۶۵ هزار تومان اعلام می‌کند. مشروح گزارش را در وبلاگ مناهج ببینید.

yon.ir/BMTH1

حالا باید فاصله آبان ۹۷ تا مرداد ۹۸ را محاسبه و به مبلغ فوق اضافه کنیم. گرچه آمار دقیق و مطمئنی از تورم نجومی این مدت، در دست نیست؛ اما می‌توان با قدر متیقن پیش رفت؛ یعنی حداقل افزایشی که به آن اطمینان داریم را به مقدار مذکور (۲۶۵ هزار تومان) اضافه کنیم.

کل بودجه حوزه‌های علمیه کشور با یک دانشگاه هم برابری نمی‌کند

حجت‌الاسلام والمسلمین شعبانی، امام جمعه همدان در جلسه پیگیری مطالبات مردمی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی:

کل بودجه‌ای که برای حوزه‌های علمیه سراسر کشور وجود دارد با یک دانشگاه هم برابری نمی‌کند.

ما مخالف #داره-مردمی حوزه‌های علمیه نیستیم، متأسفانه همان افرادی که این مطالب را مطرح می‌کنند، منابع مردمی حوزه‌ها را از طریق #تبلیغات منفی خود می‌سوزانند و آن را از بین می‌برند.

از طرفی به حوزه‌های علمیه پولی داده نمی‌شود و از طرفی هم اعتماد مردمی را از بین می‌برند و به نوعی حوزه از دو طرف مورد هجوم قرار می‌گیرد.

درایامی که بحث بودجه‌ها در مجلس مطرح می‌شد متأسفانه برخی از نمایندگان با صحبت‌های خود زمینه‌ساز این مشکلات بودند.

خبرگزاری حوزه. ▶

در صفحه
۴
بخوانید

از «نهال فروشی» تا خشک شدن
نهال‌ها

در صفحه
۳
بخوانید

حکایت «ثمن بخش» موقوفات
حوزه علمیه

در صفحه
۲
بخوانید

نظام شهریّه در مکتب سید
مرتضی

شماره نهم

۳۰ مرداد ۱۳۹۸

نظر کاربران

سلامی

دوستانی را می‌شناسم که به جای کار طلبگی به کارهایی مانند کشاورزی - گلخانه - یا خرید و فروش یا حتی استخدام ادارات به جهت برطرف کردن مشکلات زندگی می‌پردازند و از اصل (علم و کار آخوندی) جا می‌مانند. ▶

حسینی

چند وقت پیش یکی از دوستانم می‌گفت: طلبگی خیلی سخته! چجوری زندگی می‌کنی؟ گفتم توکل بخدا... الحمدلله می‌گذره.

گفت: فلانی خیلی ضعیف و تکیده شدی... می‌دونم که شهریه‌تون خیلی ناچیزه؟ آخه چجوری می‌گذره؟ زندگی هزار و یک خرج داره....

گفتم: روزی که از دانشگاه انصراف دادم و پشت کردم به دنیا، حساب امروز رو کردم... من ناآگاهانه نیمدم حوزه که حالا هم بخوام پشیمون باشم!

گفت: راست میگی! انتخاب خودت بود....

پ.ن: درود بر شما (مناهج) که پیگیر بهبود وضع معیشت طلاب هستید؛ اما طلاب هم مراقب باشند که در حوزه علمیه با همه فراز و فرودهایی که داریم و با همه سختی‌ها، بالاخره زیر پرچم امام و حجت حی (عج) هستیم. مبادا سرد و ناامید بشیم. خوب درس بخونیم تا ملا و کارآمد بشیم؛ با مطالبه‌گری مودبانه، ان شاءالله این روزهای سخت هم می‌گذره. ▶

حسن ۳۱۳

سلام

یکی از دوستان بود که همین چند وقت پیش رفته بود خواستگاری...اولش همه جوهر قبول کرده بودند؛ ولی بعد از اینکه فهمیدند شهریه‌اش چقدر بهش جواب منفی دادند. حال کار نداریم که کار اون خانواده اشتباه بوده که معیارشون پول بوده ولی الحق و الانصاف با این شهریه خیلی سخت میشه زندگی رو گذرونند.

یکی دیگه از دوستان متاهل مون می‌گفت که خانمم به چادر نیاز داره منم می‌دونم ولی نمی‌تونم بخرم. می‌گفت خانمم چیزی نمیکه ولی من که می‌بینم و می‌فهمم، شرمندهمیشم.

این جور چیزها باعث میشه تا خانواده هایی که به طلبه دختر دادند یا کسی رومی شناسند که به طلبه دختر داده از این کارشون پشیمون میشن. خدامی دونه که چقدر طلبه‌ها به خاطر همین مسائل مادی نمی‌تونن ازدواج کنند.

به همین خاطر، بعضی دوستان حتی به فکر کار تو فروشگاه ها و ساندویچی ها افتادند.

نمی‌دونم مسؤولین حوزه تو چه فکری هستند که بجای اینکه فضا رو مهیا کنند تا طلبه‌ها درس بخوندند و پیشرفت کنند دارند باعث میشن طلبه‌ها دیگه از درس خوندن دلسرده بشن و سراغ کار برن.

امیدوارم کسی از مسؤولین صدای طلاب رو بشنوه. و الا وقتی که دیر بشه دیگه پیگیری فایده‌ای نداره. مخصوصا که ورودی طلاب داره سال به سال کمتر میشه. موفق و پیروز باشید.

● مناهج: به هیچ وجه نباید ناامید بود، ان شاءالله با مطالبه‌گری جدی، بحران معیشت طلاب نیز حل خواهد شد. ▶

تئوری‌های غلط، طلبه‌را کوتوله و فقیر بار آورده است

حجت الاسلام احمد رهدار

▶ طلبه بخواهد دنیا را بچرخاند باید کتاب بخرد و بخواند؛ مگر با این شهریه می‌توان کتاب خرید؟!!

موقوفات عظیم و پراکنده حوزه علمیه در سراسر ایران!!

■ یک سوم اصفهان وقف سادات طلاب

■ هتل عباسی اصفهان وقف یک مدرسه علمیه

■ کل خیابان صفاییه قم، وقف حوزه علمیه و...

میلیاردها و تجاری که در موقوفه‌ها هستند، معتقدند طلبه باید زندگی فقیرانه داشته باشد!!

طلبه باید امام قوم باشد؛ باید لشگر داشته باشد تا بتواند به دهن آمریکا بزند؛ با این شهریه می‌توان لشگرسازی کرد؟! طلبه باید دنیا را ببیند و سقف وی، امام قوم شدن باشد.

یک نفر از ۱۴ معصوم، فقیر نبوده است. با تئوری‌های ساختگی [و غلط]، تمکن مالی از طلبه گرفته شده است.

طلبه را باید مدل اهل بیت، تربیت کرد.

▶ طلبه را کوتوله تربیت کرده‌اند...؟

تأثیر مستقیم بهبود معیشت طلاب در نشاط علمی

آیت‌الله کعبی

▶ باید با حل مشکلات معیشتی طلاب به رونق و نشاط علمی در حوزه کمک کنیم و برای این که این اتفاقات بیفتد و نشاط علمی در حوزه فراگیر شود، مشکلات معیشتی طلاب باید حل شود، طلبه نباید دغدغه معیشت داشته باشد. مشاوره‌های علمی در کنار طلاب باید وجود داشته باشد، رابطه استاد و شاگرد باید تقویت شود. رسا ▶

حداقل دستمزد روزانه کارگران	۵۰۵۶۲۷ ریال
حداقل دستمزد ماهیانه	۱۵۱۶۸۸۱۰ ریال
حق تولد یک فرزند	۱۵۱۶۸۸۲ ریال
حق تولد دو فرزند	۳۰۳۳۷۶۴ ریال
پایه سنواتی	۷۰۰۰۰۰ ریال
حق مسکن	۱۰۰۰۰۰۰ ریال
بن کارگری	۱۹۰۰۰۰۰ ریال
مجموع حقوق و مزایا با دو فرزند	۲۱۸۰۲۵۸۶ ریال

▶ حداقل دریافتی یک کارگر در سال ۹۸ - بدون

اضافه کاری - بیش از دو میلیون تومان است.

جزئیات دریافتی کارگران را در تصویر بالا ببینید.

خبرگزاری مهر

طلاب در مقابل این گرانی‌ها می‌سوزند و می‌سازند

حجت الاسلام محمدی گلپایگانی

▶ رئیس دفتر رهبرانقلاب:

حداکثر دریافتی یک طلبه ۷۰۰ هزار تومان در ماه است که در مقابل این گرانی‌ها می‌سوزند و می‌سازند و دم نمی‌زنند.

ایسنا ▶

مناهج:

متوسط دریافتی طلاب، یک سوم حداقل دستمزد یک کارگر ساده است. طلاب، همیشه با حداقل‌ها و نداری‌ها ساخته‌اند؛ اما وقتی شرایط بگونه‌ای باشد که حتی امکان پرداخت اجاره منزل نداشته باشند و بالتبع آرامش و مقدمات لازم برای تحصیل علم، فراهم نباشد، باید چاره‌ای اندیشید؛ وگرنه نفی غرض است. لذا مناهج، بهبود معیشت طلاب را پیگیری می‌کند. ▶

تفکیک شهریه به فراخور استعداد و توان علمی و اجتماعی شاگردان

نظام شهریه در مکتب سید مرتضی

▶ سید مرتضی (ره)، حوزه درسی بسیار غنی داشته و حتی در علوم متنوعه تدریس داشته است. هر یک از شاگردان او شهریه معینی داشته‌اند. لذا به هر شاگردی به فراخور حالش شهریه می‌پرداخت. چنانچه شاگرد ممتازش «شیخ طوسی» را ماهی دوازده دینار اشرفی (هر دینار معادل چهار و نیم گرم طلا؛ ۱۲ دینار معادل تقریبی ۲۱ میلیون تومان به پول امروز) و قاضی ابن البراج را ماهی هشت دینار (معادل تقریبی ۱۴ میلیون تومان) و هریک از تلامذه دیگر را به فراخور حال خود شهریه می‌داده است.

حتی نقل شده: وقتی قحطی شدید پیش آمد، مردی یهودی برای تحصیل روزی، اینگونه چاره اندیشید که نزد سید مرتضی به تحصیل علم نجوم بپردازد بعد از استیذان از سید، در درس وی حاضر شد و حسب الامر سید برای او شهریه‌ای روزانه در حد ضروریات زندگی، تعیین گردید؛ طلبه یهودی پس از اندکی از مشاهده این شیوه و رفتار نیک، آخر به دین اسلام گروید.

پ.ن: قاضی ابن براج طرابلسی از فقها و دانشمندان و شاگردان مشهور سید مرتضی رحمه الله است که مدت بیست و سه سال تمام در طرابلس قضاوت می‌کرد.

اقتباس: ویکی فقه

مناهج:

سید مرتضی، در تربیت شاگردان بگونه‌ای رفتار می‌کرد که از طرفی نهایت استعداد هر یک بکار گرفته شود و از دیگر سو اگر شاگرد وی، قدرت امام قوم شدن و رهبری فرهنگی و عقیدتی دارد، به لحاظ تمکن مالی دچار گرفتاری و دشواری نباشد؛ تا بتواند به جهت تقویت شیعه از هیچ کوششی فروگذاری نکند. ▶

کارکرد اصلی طلبگی برای جامعه

فایده روحانیت چیست؟

احسان ناصری

▶ حتما شما هم با این سوال که «آخوندها به چه درد می‌خورند؟» مواجه شده‌اید، در باب کارکرد اجتماعی روحانیت، حرف زیاد است؛ به یک مقدمه و یک نتیجه‌گیری بسنده می‌کنم: مقدمه:

به طور کلی موانع ارتکاب جرم و جنایت، دو چیز است: موانع درونی و بیرونی.

موانع بیرونی، قانون است و مجازات و زندان و پلیس و قوه قضائیه. یعنی فرد وقتی می‌خواهد مرتکب جرمی شود به عاقبتش می‌اندیشد که زندان است و بی‌آبرویی؛ لذا منصرف می‌شود (اگر بشود).

اما موانع درونی کدامند؟ موانع درونی عبارتند از وجدان و ایمان و تقوا. این موانع مانع می‌شوند اشخاص حتی به ارتکاب جرم فکر کنند. یعنی کسی که مؤمن باشد و اهل تقوا اصلا به دزدی و اختلاس فکر نمی‌کند چه رسد به ارتکاب.

ایمان و تقوا نه تنها مانع ارتکاب جرم هستند بلکه افراد را تشویق می‌کنند تا اعمال صالح انجام دهند و برای کسب رضای خدا به #خدمات L اجتماعی روی آورند و منشأ خدمت به خلق شوند.

نتیجه گیری:

برمی‌گردم به سوال اصلی این نوشتار: آخوندها به چه درد می‌خورند؟ کار روحانیون دقیقا همین است؛ یعنی بالا بردن سطح ایمان و تقوا و دینداری مردم. اگر سطح دینداری مردم ارتقا پیدا کند:

دروغ کم می‌شود و اعتماد عمومی افزایش می‌یابد.

دزدی و اختلاس کم می‌شود و عدالت اجتماعی بالا می‌رود.

فحشا و بی‌غیرتی کم می‌شود و عفاف گسترده می‌شود.

رشوه‌خواری و دلال بازی کم می‌شود و عدالت گسترش می‌یابد.

اعتیاد کم می‌شود و سلامت روانی ارتقا پیدا می‌کند.

طلاق کاهش می‌یابد و از تبعاتش کاسته می‌شود و...

حال چنین عصری که در جامعه اسلامی تا این حد مؤثر است نباید حداقل‌های زندگی‌اش تأمین شود؟ آیا طلبه‌ای که نگران اجاره آخر ماه است می‌تواند مبلغ خوبی باشد؟ آیا از کسی که در تأمین نیازهای اولیه زندگی دچار مشکل است می‌توان انتظار داشت کارش را درست انجام دهد؟ ▶

شماره نهم

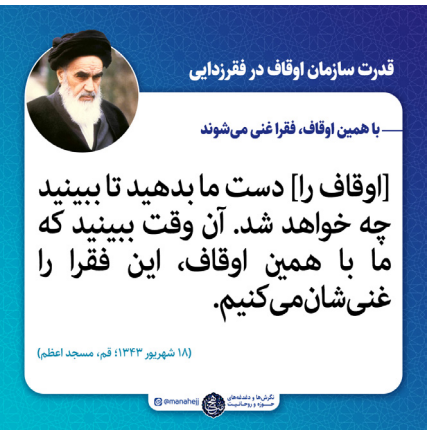
۳۰ مرداد ۱۳۹۸

مکتب امام و رهبری

با همین اوقاف، فقرا غنی می‌شوند!

امروز اگر حوزه علمیه و طلاب با وجود ۱۵۰ هزار رقبه موقوفی (هتل، پاساژ، باغ، زمین و...) در شدیدترین مضیقه و انواع بحران مالی و معیشتی روبرو هستند دلیل چیست؟!

اشتباه محاسبانی حضرت امام (ره) یا کم‌کاری و کوتاهی سازمان اوقاف؟!!

معیشت طلبه امروز همچون معیشت سخت و جانکاه شهید ثانی

البته مسئله معاش... مقداری مهم است و بنده از این نکته، غافل نیستم؛ بعضی، غم معاش، حقیقتاً مقداری از وقتشان را می‌گیرد و حق هم، با آنهاست! امیدواریم که خدا کمک کند تا بتوان کاری کرد.

بزرگان حوزه هم، باید در این زمینه اقدامی کنند. هرکس که می‌تواند، در این زمینه تلاشی کند تا بتوان این مانع را -که در معنا، چیز مهمی نیست؛ اما در عمل، بسیار مؤثر و خسارت‌بار است- از سر راه این استعدادهای برجسته و درخشان برداشت.

من می‌دانم که وضع طلاب، بد است؛ درآمد بسیار کمی است؛ در حال حاضر، طلبه ما که انتظار داریم يك روز، خورشید درخشانی بشود که کشور و دنیا را اشاع کند، دارد با این مبلغ زندگی می‌کند!

واقعاً، این تقریباً مثل همان زمان شهید ثانی (رضوان الله علیه) است؛ یعنی اگر با سطوح زندگی آن روز مقایسه کنیم، این مثل آن می‌شود!... البته، این چیز خیلی سختی است و می‌تواند عامل عمده‌ای هم باشد و بایستی به آن رسید.

حوزه و روحانیت در نگاه رهبری، ص ۲۳۸

مناهج:

اینجاست که مشخص می‌شود برخی از اساتید، مسؤولین و بزرگان، چقدر از متن زندگی طلاب و کیفیت معیشتشان، آگاه یا بی‌خبرند...

برخی از روی بی‌اطلاعی دست روی دست گذاشته‌اند و فکری بحال طلاب نمی‌کنند؛ چون فکر می‌کنند طلبه امروز از رفاه نسبی و حداقلی برخوردار است.

جایگاه اوقاف در حل مشکلات مالی و معیشتی طلاب و حوزه علمیه

حوزه علمیه‌ای که قائم نیست!

رضا حسینی

خداوند متعال در قرآن کریم، پول و منابع مالی را مایه‌ی قیام مردم دانسته، و کسی که منابع مالی اش قطع شده است را زمین‌خورده می‌داند!

«وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا» (نساء آیه ۵)

فقیر یعنی کسی که ستون فقراتش خرد شده است و توان قیام ندارد!

آیت الله جوادی آملی در تفسیر تسنیم ج ۱۷ می‌فرمایند:

«مال و ثروت مایه قوام و استواری و ایستادگی اقتصادی فرد و جامعه و مانند ستون فقرات اجتماع است و با نابودی اقتصاد جامعه، همه افراد آن به خطر می‌افتند و زمین‌گیر می‌شوند.»

حال اگر سازمانی منابع مالی اش قطع شده باشد عملاً امکان حیات ندارد و زمین‌گیر شدنش قطعی است.

از همین رو متدینین و علما همواره به تأمین مالی حوزه‌ها حساس بوده‌اند و حتی علما، فتوا به وجوب کفایی تأمین مالی حوزه‌ها داده‌اند.

حجت الاسلام غلامرضا عادل، معاون فرهنگی اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه کل کشور

گزارشی از موقوفات سراسر کشور حوزه های علمیه

۱۵۰ هزار رقبه در کل کشور داریم که مربوط به حوزه‌های علمیه است. از این مقدار تنها ۵۰٪ درآمد دارد و مابقی به خاطر مشکلات حقوقی و یاعدم فعالیت در آنها، درآمدزایی ندارند.

درآمد حوزه علمیه از موقوفات در سال ۹۷، ۲۴ میلیارد بوده است.

چون تعداد رقبات بدون درآمد خیلی زیاد است، امکان به سامان رساندن آن از طریق قضایی وجود ندارد!!

مناهج: متأسفانه ظاهر سازمان اوقاف، آنگونه که باید و شاید اهتمام به موقوفات حوزه علمیه و بتوان لازم برای احیا و اداره آن را ندارد!

برای تأمین مالی حوزه‌های علمیه، راه‌های مختلفی وجود دارد؛ بودجه دولت، کارهای اقتصادی، وجوهات، تبرعات و احیای موقوفات.

در این میان، دو قسم اول به تصریح امام خامنه‌ای و تأیید سایر بزرگان ممنوع است؛ دلایل آن هم در جای خود قابل بیان است. وجوهات نیز به دلیل نوسانات و نبود اجبار و نظارت در پرداخت آن، عملاً تأمین‌کننده حوزه‌ها نیست و فقط بخشی از هزینه‌های جاری را تأمین می‌کند.

از این رو نقش وقف در تأمین مالی حوزه‌های علمیه از سایر منابع، مهم‌تر و پررنگ‌تر است و بلکه شاید به جرأت بتوان گفت: قیام مالی حوزه‌های علمیه به موقوفات است!

سؤال اینجاست که شورای عالی و مرکز مدیریت، چقدر مطالبه‌ی فعال از سازمان اوقاف و امور خیریه داشته‌اند؟ سازمان اوقاف، نسبت به احیای موقوفات بی حد و حصر حوزه‌های علمیه و گرفتن حق حوزه‌ها چقدر خود را مسؤول دانسته است؟

حکایت «ثمن بخش» موقوفات حوزه علمیه

محمد حق پرست

وقف چشمه‌ای جاری است. اما اکنون آب این چشمه، یا به دست حوزه نمی‌رسد، یا شور است. به راستی این چشمه از کجا شور و تنگ شده است؟ اشکال کار از کجاست؟ چه کسانی در ادای حق مال وقفی سهل‌انگاری می‌کنند؟ بخوانید.

حوزه علمیه، ۱۵۰ هزار رقبه دارد که اوقاف تاکنون تنها توانسته ۷۵ هزار عدد از آنها را احیا کند و در مقابل سالی ۲۴ میلیارد بگیرد؛ یعنی به طور میانگین برای هر رقبه، ۳۲۰ هزار تومان در سال!! پولی که از موقوفات به حوزه می‌رسد، حکایت «#ثمن بخش» است که امروزه سرقفلی داران و مستأجران به عنوان اجرت المثل اجاره بها می‌پردازند.

یک رقبه آن، «هتل عباسی»، همسایه دیوار به دیوار مدرسه علمیه چهارباغ اصفهان، و البته یکی از گرانت‌ترین هتل‌های ایران است که سندش وقف حوزه علمیه است. همچنین بیش از نیمی از مغازه‌های بازارهای بزرگ تهران، اصفهان، تبریز، یزد، سمنان و کاشان، وقف حوزه علمیه هستند.

بگذارید از کلی‌گویی فاصله بگیرم و دقیق‌تر بگویم. بسیاری از مغازه‌های صفایه قم و بازار ریسمان اصفهان، وقف حوزه هستند. اگر از املاکی‌ها بپرسید، در بهترین حالت و با قید

صاحب ملک خوب، اجاره بها‌ی ماهیانه مغازه‌های صفایه، به طور میانگین بین ۵ تا ۱۰ میلیون است؛ اما سرقفلی دارانش فقط سالی ۳۰ هزار تومان به اوقاف می‌پردازند. یعنی عائدی صاحبان وقف، از پول صندوق کمیته جلوی همان مغازه‌ها کمتر است!

به اعتقاد نگارنده، چهل سال زمان کمی نبوده که سازمان اوقاف رقبات حوزه علمیه را احیا و آباد کند؛ اما سابقه این سازمان چنین نشان می‌دهد که توانایی و یا جدیت لازم را در این مسئله ندارد و تاکنون بیش از اندازه بر مدار مسامحه با مستأجران پیش رفته است.

از این رو، بر حوزه علمیه است که خودش با ساز و کار منطقی به میدان بیاید و موقوفاتش را احیا کند. اینکه می‌گویند «حق گرفتنی است»، برای این حقوق گفته‌اند که عده‌ای کاسب و تاجر آن را غصب کرده‌اند و ادعای مالکیت می‌کنند. همیشه ذی‌نفعان هستند که می‌توانند حق را کامل بگیرند، نه کسانی که درگیر آفت‌های کارهای اداری و سازمانی شده و بر اساس مصلحت سنجی‌های بی‌منطق پیش می‌روند. گام دوم انقلاب، گام مطالبه برخی کارهای عقب‌مانده گام اول نیز هست و به یقین طلاب مطالبه‌گر و حق طلب می‌توانند چنین هدفی را محقق سازند.

چرا اغنیا باید نگران ساده‌زیستی طلاب باشند؟!!

چند درصد قراردادهای اوقاف، به قیمت واقعی است و آیا حق حوزه علمیه و طلاب، آنگونه که باید، استیفاء می‌شود؟!!

آیا وقت شفاف‌سازی اوقاف نرسیده است؟!

طلاب انقلابی، کارهای عقب‌مانده در گام اول را احیاء خواهند کرد. شفاف‌سازی موقوفات حوزه علمیه و تعیین نحوه تعامل اوقاف با حوزه علمیه، نیز یکی از اقدامات گام دوم انقلاب اسلامی است.

گاهنامه تحقیقی-تبیینی مناهج

سال اول • شماره نهم • ۳۰ مرداد ۱۳۹۸

@manahejj

Manahejj.ir

تحلیل

از «نهال فروشی» تا خشک شدن نهال ها

هادی چیت ساز

تقریباً از اوایل دهه هشتاد، ورودی های حوزه رشد چشمگیری داشتند. طلبه های انقلابی که معمولاً بر اساس دغدغه های مقدس پا به حوزه گذاشتند. به راستی، چقدر هزینه شده تا چنین نسلی با این استعدادها به اینجا برسند.

اکنون این طلاب به سطوح عالی و درس خارج رسیدند. اما اکثراً مبتلا به مشکلات معیشتی هستند و با شرایطی امروزی اقتصاد، شرایط روز به روز بدتر می شود.

اگر دغدغه آیت الله جوادی آملی حفظه الله «نهال فروشی» است، باید عرض کنم، کار از نهال فروشی گذشته و مسئله امروز «خشک شدن نهال ها» است. نهال فروشی یعنی طلبه ای که استعداد کارهای درجه یک مثل اجتهاد و تولید علم دارد، در کارهای درجه دو و سه طلبگی استفاده شود. اما شرایط بد معیشتی، کاری کرده که طلبه مجبور شده به کارهای اقتصادی روی آورد و تمام فکر و ذکرش کسب درآمد از هر راهی ولو غیرطلبگی باشد. به یقین چنین کسی دیگر به خلاقیت ذهنی و علمی نمی رسد؛ و این، یعنی همان خشک شدن نهال.

اما راه حل چیست؟

با توجه به استقلال حوزه از حکومت و کم شدن وجوهات در شرایط کنونی اقتصادی، بهترین و سریعترین راه حل، احیای صحیح موقوفات است. هرچه #موقوفات دیرتر احیا شود، نهال های بیشتری خشک می شوند و مسئولان مربوطه باید جوابگوی آیندگان باشند. ►

طومار اول

«پول حوزه از جای دیگری باید تأمین شود؛ که بهترین شیوه اش همین است که اوقاف تضمین شده مسلمین باشد که مال خود حوزه باشد و هیچ شبهه ای در آن نباشد.»

رهبر معظم انقلاب - ۲۹/ شهریور/ ۱۳۷۶

جناب حجت الاسلام والمسلمین خاموشی؛
رییس محترم سازمان اوقاف
سلام علیکم

سیاست حوزه های علمیه طی قرون متمادی تاکنون، بر محور استقلال مالی از حکومت ها و دولت ها بوده است، لذا علمای سلف با تدبیر خود، مردم را ترغیب به وقف می نمودند و طی سالیان متمادی بالغ بر ۱۵۰ هزار رقبه برای حوزه علمیه و طلاب علوم دینی وقف شده است. موقوفاتی که بنا بر قاعده باید سرمایه های بسیاری را سوی حوزه علمیه روان سازد تا این نهاد عظیم و با برکت قادر باشد براحتهای هدایت و رهبری دینی و فرهنگی جامعه اسلامی را بی هیچ کم و کاست انجام دهد.

اما براستی امروز، موقوفات حوزه علمیه تا چه حد تأمین کننده نیازهای حوزه علمیه است؟! قراردادهای موقوفات حوزه علمیه تا چه حد واقعی است؟! اینکه رقبه هایی با قیمت های میلیونی و میلیاردری تنها سالی صد هزار تومان یا کمتر بابت وقف بپردازند، تا چه حد خداپسندانه و مورد رضایت واقفین

طومار دوم

«عدالت درصدر هدفهای اولّیه ی همه ی بعثتهای الهی است و در جمهوری اسلامی نیز دارای همان شأن و جایگاه است؛ این، کلمه ای مقدّس در همه ی زمانها و سرزمین ها است و به صورت کامل، جز در حکومت حضرت ولی عصر (ارواحافداه) میسر نخواهد شد ولی به صورت نسبی، همه جا و همه وقت ممکن و فریضه ای بر عهده ی همه بویژه حاکمان و قدرتمندان است.»

رهبر معظم انقلاب - سند گام دوم انقلاب اسلامی
جناب حجت الاسلام والمسلمین ریپسی؛
رییس محترم دستگاه قضاء
سلام علیکم

بی شک وظیفه عالمان و طلاب علوم دینی، هدایت امت اسلامی و خدمت به ایشان است. حوزه علمیه همیشه همراه و

آنهاست؟! بنا بر گزارش حجت الاسلام غلامرضا عادل، معاون فرهنگی اجتماعی سازمان اوقاف، ۷۵ هزار رقبه از موقوفات حوزه علمیه تضییع شده و باز طبق همان گزارش از ۷۵ هزار رقبه احیاء شده تنها ۲۷ میلیارد تومان در سال گذشته عاید شده است!! یعنی بطور میانگین هر رقبه ۳۶۰ هزار تومان در سال!! آیا این مصداق بارز تضییع وقف نیست؟! کافی است سری به سایت های خرید و فروش املاک بزنیم تا ببینیم املاک وقفی با ارزش های میلیاردی، تنها با پرداخت اجاره سالیانه صد هزار تومان به اوقاف، براحتهی خرید و فروش می شوند. واقفی که از مال و سرمایه اش گذشت تا صدقه جاریه ای برای آخرتش حاصل کند، آیا به اینچنین تضییع وقفی راضی است؟!

متأسفانه طی ده سال گذشته در برخی از استان ها هیچ وقفی برای حوزه علمیه ثبت نشده است و در برخی از استان ها طی همین بازه زمانی، شمار موقوفات جدید حوزه علمیه کمتر از انگشتان دست است؟! آیا ما در دوره حکومت اسلامی نسبت به جذب واقفین، کم توان تر از گذشته ایم؟!

حتماً مستحضر هستید که با توجه به نوسانات اقتصادی و گرانی های بی حد و حصر اخیر، بسیاری از طلاب که متوسط شهریه شان، کمتر از یک سوم درآمد ماهیانه یک کارگر ساده است، در تأمین اجاره بهای منزل و خورد و خوراک خانواده درمانده اند

هم دغدغه با مردم میهن عزیز اسلامی بوده است؛ چه به وقت تبلیغ معارف اسلامی و چه به وقت بحران های مختلف؛ شاهد ملموسش حوادث سیل اخیر در کشور بود که هزاران طلبه را بدون کمترین چشم داشتی سوی گلستان و پل دختر و خوزستان سرازیر کرد.

حضرتعالی به خوبی مستحضرید که طلاب و عموم بدنه حوزه علمیه هیچ گاه به دنبال رفاه و آسایش طلبی نبوده و نیستند؛ که اگر اینچنین بود اصلاً پا به این وادی نمی گذاشتند. و نیک می دانیم که ترویج اسلام و بقای انقلاب عزیز اسلامی در گرو بیداری و تلاش خستگی ناپذیر حوزه های علمیه است؛ اما اگر طلاب علوم دینی از حداقل معاش، بهره مند نباشند، باز هم می توان امید داشت که آینده و فرهنگ اسلامی کشور همچنان تأمین و تضمین باشد؟!

امروز متوسط شهریه طلاب، برابر با یک سوم

پویش نه به وقف خواری

لزوم احیای موقوفات حوزوی

و ادامه تحصیلشان با خطرات جدی مواجه شده است؟! آیا این زنگ خطری جدی برای آینده دینی و فرهنگی یک ملت نیست؟!

باتوجه به اینکه حضرتعالی از متخرجین و سرمایه های حوزه علمیه بوده و مضافاً اینکه حقوقدان نیز هستید، منصب فعلی از نعم الهی است تا فصلی جدید را در اوقاف شاهد باشیم؛ گرچه حضرتعالی همکاری هایی با مدیریت حوزه های علمیه سراسر کشور داشته اید که موجب امتنان و تشکر است؛ اما تا نیل به مطلوب، فاصله بسیاری داریم. ان شاء الله موارد ذیل را - که خواست اساتید، فضلا و طلاب حوزه علمیه است - هرچه سریع تر در دستور کار قرار دهید تا به یاری حق تعالی شاهد تحولی جدی در سازمان اوقاف و موقوفات حوزه علمیه باشیم؛

۱. احیای موقوفات تضییع شده از حوزه علمیه؛
۲. واقعی شدن قراردادهای موقوفات احیاء شده از حوزه علمیه؛

۳. شفاف شدن قراردادهای واخذ تا بید از مرکز مدیریت حوزه علمیه پیش از هرگونه عقد قرارداد؛

۴. نظارت بر آن دسته از موقوفات حوزه علمیه که متولی خاص دارد؛ لذا در صورت مشاهده هرگونه کوتاهی و خطای متولی خاص، وی خلع ید شود؛

۵. ارتباط مستمر با حوزه علمیه و فضایی آن، در جهت حل مسائل و موانع فقهی موجود و

حداقل درآمد یک کارگر ساده است و بدیهی است، طلبی که تا همین اواخر آتش به اختیار سوی مناطق محروم برای تبلیغ و تعلیم دین می رفتند، دیگر توان مادی حداقلی کارهای فرهنگی را نیز ندارند؛ چرا که حتی اجاره بهای منزل خود را هم نمی توانند تأمین کنند.

همه این اتفاقات تلخ و روزهای سخت تنگ دستی طلاب در حالی است که موقوفات حوزه علمیه بالغ بر ۱۵۰ هزار رقبه است؛ که تقریباً نیمی از این میزان تضییع یا غصب شده است. برخی از آن ها در زمان طاغوت رضاخانی تضییع شده است. در مواردی متولیان خاص، رعایت امانت نکرده و نمی کنند و همچنین برخی از رقباتی که در اجاره و تصرف مراکز دولتی همچون آموزش و پرورش است، معوقات میلیاردری دارد.

گره ی همه این مشکلات و دیگر موانع

همچنین ارائه آمارها و گزارشات از روند احیای موقوفات؛

۶. تعیین کارگروهی برای ترغیب و جذب واقفین به وقف های جدید برای حوزه علمیه (اگر همین مقدار همت که برای جذب واقف مدرسه ساز هست، برای حوزه های علمیه نیز وجود داشت، دیگر شاهد بسیاری از مشکلات نبودیم)؛

۷. هدایت موقوفات اقامه عزای سیدالشهدا (ع) به سمت طلاب و مبلغینی که در مناطق محروم یا نقاط مختلف کشور به اقامه عزای سیدالشهدا (ع) می پردازند. متأسفانه این موقوفات بیشتر خرج هیئاتی می شود که توان تأمین هزینه های خود را از کمک های مردمی دارند؛ اما طلبه ای که می خواهد کار فرهنگی کند، دستش از همه چیز و همه جا خالی است.

امید است با وجود حضرتعالی، مسؤولین سازمان اوقاف بیش از گذشته پاسخگوی حوزه های علمیه و صاحبان حقیقی وقف باشند. طبیعی است پیگیری مطالبه فوق که حرف دل اساتید، فضلا و طلاب حوزه علمیه قم است، حق طبیعی فرد فرد ایشان است؛ لذا منتظر پاسخ و اقدامات جنابعالی هستم. پیشاپیش از همکاری شما کمال تشکر را داریم اساتید، فضلا و طلاب حوزه های علمیه سراسر کشور

والسلام ►

بر سر راه احیای موقوفات، بدون کمک دستگاه قضاء، باز نخواهد شد. لذا با توجه به سوابق درخشان حضرتعالی در دستگاه قضاء و شروع فصل جدیدی از عدالت خواهی با ریاست جنابعالی و همچنین تجربه کرسی درس خارج وقف در مشهد مقدس و تسلط و آگاهی جنابعالی به مسأله وقف، اساتید، فضلا و طلاب حوزه های علمیه از حضرتعالی تقاضا دارند «دادستانی ویژه اوقاف» را برای احیای موقوفات دایر کنید؛ طبیعی است آنچه در این دادستانی پیگیری خواهد شد، احیای تمام موقوفات خواهد بود؛ چه موقوفات حوزوی و چه غیر آن.

پیشاپیش از همکاری شما کمال تشکر را داریم اساتید، فضلا و طلاب حوزه های علمیه سراسر کشور

والسلام. ►

وضعیت ناپسامان معیشت طلاب

زنگ خطر حوزه های علمیه

محمد حق پرست

چند وقتی است، یک جمله ناراحت کننده به گوشم می خورد. به من که طلبه هستم می گویند: «شنیدی فلانی طلبگی را رها کرده و در بازار یا کارخانه کار می کند؟»

نمی دانم چه جوابی بدهم و به فکر فرو می روم که چه اتفاقی در آینده خواهد افتاد؟!

مثل روز برایم روشن است که اگر هشدارهای فعلی را در زمینه معیشت جدی نگیریم و برای امروز حوزه علمیه کاری نکنیم، این جمله بر سر زبان مردم فراگیر خواهد شد، همانطور که درباره مهندסהا و بسیاری از فارغ التحصیلها گفته شده و می گویند.

آن وقت اگر نوجوانی بخواهد از یک فامیل به حوزه بیاید، سریع فلانی را برایش مثال می زنند که طلبه بوده و رها کرده است.

مدیریت حوزه و مسئولان اوقاف بدانند، امروز در وقت اضافه هستیم و آخرین فرصتهای جلوگیری از یک ضرر بزرگ را سپری می کنیم. از دست دادن نسل امروز طلبه ها، علاوه بر اینکه ضربه به طلبه های امروزی است، ضربه به اعتبار حوزه علمیه در آینده نزدیک نیز هست. ►

